

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Concessie landaanwinning IJburg tweede fase

15 september 2000

1026-94

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de minister van Verkeer en Waterstaat
door tussenkomst van de
Directeur-Generaal van de Rijkswaterstaat
Postbus 20906
2500 EX DEN HAAG

uw kenmerk
HKW/R 2000/8082

uw brief
31 mei 2000,
verzonden 7 juni 2000

ons kenmerk
1026-95/Sc/nm/mh

onderwerp
Toetsingsadvies MER Concessie land-
aanwinning IJburg tweede fase

doorkiesnummer
(030) 234 76 00

Utrecht,
15 september 2000

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Concessie landaanwinning IJburg tweede fase. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. M.M.U. van Dis,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
MER Concessie landaanwinning IJburg tweede fase

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Concessie landaanwinning IJburg tweede fase

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over de concessie landaanwinning IJburg tweede fase,

uitgebracht aan het Ministerie van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Concessie landaanwinning IJburg, tweede fase,

de secretaris

drs. J.J. Scholten

de voorzitter

ir. M.M.U. van Dis

Utrecht, 15 september 2000

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER.....	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Toelichting op het oordeel.....	4
2.2.1 Compenserende maatregelen.....	4
2.2.2 Relatie tussen het Eilandenalternatief in het MER, het Model Eilanden in de Afwegingsnota en het planalternatief in de Concessienota.....	5
2.3 Overige opmerkingen over het MER en aanbevelingen voor de besluitvorming	6

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 juni 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 112 d.d. 14 juni 2000
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

7

1. INLEIDING

In september 1996 heeft de gemeenteraad van Amsterdam besloten tot de ontwikkeling van de woningbouwlocatie IJburg. Dit besluit is in maart 1997 onderworpen aan een volksraadpleging. De uitkomst daarvan was zodanig dat het Amsterdam in staat stelde uitvoering te geven aan het besluit van september 1996.

In het plangebied zullen 18.000 woningen worden gebouwd, 8.500 in de eerste fase en 9.500 woningen in de tweede fase. De landaanwinning voor IJburg eerste fase is in januari 1999 van start gegaan nadat daarvoor in februari 1997 (met toepassing van milieueffectrapportage) concessie was verleend door de minister van Verkeer en Waterstaat.

In januari 1996 is ten behoeve van de partiële herziening van het Streekplan "Amsterdam - Noordzeekanaalgebied" en de Structuurplanuitwerking "IJburg" voor de tweede fase van de woningbouwlocatie IJburg een milieueffectrapport (MER) opgesteld, waarin de effecten van de aanleg zijn beschreven. Besloten is om (later) een aparte milieueffectrapportage (m.e.r.) te starten voor de vergunningverlening voor de landaanwinning (concessie). Hiervoor is namelijk, evenals voor de landaanwinning voor de eerste fase van IJburg, een andere instantie (de minister van Verkeer en Waterstaat) het bevoegde gezag.

Met de tervisielegging van de startnotitie "m.e.r.-procedure voor de concessie IJburg tweede fase" en de bekendmaking in de Staatscourant van 28 mei 1999 is de m.e.r.-procedure voor de landaanwinning voor de tweede fase van start gegaan. De richtlijnen werden vastgesteld op 20 september 1999 door de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

Bij brief van 7 juni 2000 heeft de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport¹. Het MER is op 14 juni 2000 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies;

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan. Er zijn slechts schriftelijk ingebrachte reacties. Tijdens de openbare zitting die op 11 juli 2000 plaats vond te Amsterdam is geen gebruik gemaakt door belanghebbenden of derden om reacties op het MER in te brengen.

- ° onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- ° aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 20 september 1999;
- ° op eventuele onjuistheden⁶;
- ° aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de concessie voor de landaanwinning voor de tweede fase.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal, indien zij komt tot die conclusie, adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER aanwezig is. Deze informatie is op een heldere en overzichtelijke wijze gepresenteerd. Uit het MER komt duidelijk naar voren dat een uitvoering van de tweede fase gedeeltelijk als polder geen milieuvriendelijke vorm van landaanwinning is. Met deze informatie wordt het bevoegd gezag goed in staat gesteld om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in het besluit over de concessie voor de landaanwinning tweede fase.

De richtlijnen voor het MER zijn over het algemeen correct gevolgd⁸. Het MER bevat een goede mix van milieu-informatie waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat zij in gekwantificeerde vorm gepresenteerd wordt en van kwalitatieve informatie die niet in aanmerking komt voor kwantificering.

In het MER is de relatie van het voornemen met eerder genomen besluiten goed aangegeven. Het gaat hierbij vooral om de toepassing van de beschermingsformule voor de in het IJmeer aangewezen speciale beschermingszone (SBZ) in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en de daarop betrekking hebbende uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 11 januari 2000. In paragraaf 2.2 van dit advies gaat de Commissie nader in op de uitvoering van de laatste stap in de toepassing van de beschermingsformule betreffende het nemen van compenserende maatregelen.

De behandeling van de dijkhoogten en de waterstaatkundige veiligheid is uitgevoerd volgens de laatste stand van kennis waarbij is vooruitgelopen op de komende beslissing om de overschrijdingsfrequentie voor de waterstand op het IJmeer van 1: 2 000 op 1: 4 000 te brengen. Verder is het ook correct dat in de ontwerpomstandigheden voor het Polderalternatief is uitgegaan van een overschrijdingsfrequentie van 1: 10 000 omdat dit aansluit bij de frequentie die voor de Randstad wordt gehanteerd.

De relatie tussen de Concessieaanvraag met het MER en het zogenoemde *evaluerend ontwerpen*, dat door Amsterdam wordt toegepast in de stedenbouwkundige ontwikkeling van IJburg, is in het MER behandeld. De precieze relatie en de verhouding tussen enerzijds het zogenoemde Eilandalternatief en het MMA+ in het MER en anderzijds het planalternatief in de Concessienota IJburg tweede fase en het Model Eilanden in de Afwegingsnota 2^e fase IJburg wordt echter pas duidelijk na intensieve bestudering van alle betreffende documenten. Wat dit betreft, is het van voordeel dat de Commissie in

⁸ Toch zijn ook in dit MER de richtlijnen niet op alle onderdelen precies gevolgd. Het betreft echter aspecten die niet van essentieel belang zijn voor de besluitvorming, bij voorbeeld de richtlijn in paragraaf 4 (blz. 7 en 8) dat op kaart een overzicht moet worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten, zoals de nabijgelegen speciale beschermingszone in het kader van de EG Vogelrichtlijn..... en verder de richtlijn in paragraaf 3.4 (blz. 7) over het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) die stelt dat zodra een milieutechnische kwaliteit wordt bereikt die beantwoordt aan de scherp gestelde normen en ambities voor IJburg, het accent niet wordt gelegd op een verdere optimalisatie van de milieutechnische kwaliteit maar op (extra) maatregelen ter versterking van de ecologische en landschappelijke kwaliteit van de omgeving.... De speciale beschermingszone in het IJmeer van de Vogelrichtlijn is niet gegeven op kaart en de richtlijn over het MMA is niet direct maar impliciet uitgevoerd in het MER.

het kader van het evaluerend ontwerpen door Amsterdam in maart 2000 reeds in de gelegenheid was gesteld te adviseren over de concept – Afwegingsnota 2^e fase IJburg⁹. In de hierna volgende paragraaf 2.2 wordt nader ingegaan op de relatie tussen Eilandalternatief, Model Eilanden, MMA+ en het planalternatief. Dat is gebeurd met het oog op art. 7.27, tweede lid Wm om te kunnen beoordelen in hoeverre de alternatieven in het MER ten grondslag liggen aan het planalternatief in de Concessienota IJburg Tweede fase.

2.2 Toelichting op het oordeel

In deze paragraaf wordt ingegaan op de beide in de vorige paragraaf genoemde punten ten aanzien van de compenserende maatregelen en de relatie tussen de alternatieven in het MER en het planalternatief in de Concessienota.

2.2.1 Compenserende maatregelen

In het kader van het project ROM-IJmeer en de uitvoering van het Natuurontwikkelingsfonds IJmeer zijn maatregelen voorzien ter compensatie van natuurwaarden die verloren zullen gaan vanwege de uitvoering van de woningbouwlocatie IJburg en andere ingrepen in het IJmeer. Het betreft maatregelen die worden uitgevoerd buiten het plangebied waarbinnen de concessie is aangevraagd. Deze projecten zijn vermeld in de paragrafen 2.2.3 en 5.3.3 van het MER. Daarnaast vindt in het kader van de aanleg van IJburg ook compensatie plaats van het verlies aan areaal met biotooptype 4 (zone met waterdiepte tussen 1,0 en 4,0 meter) door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vooroevers met biotooptypen 1 tot en met 3 (oeverzones en zones met waterdiepten tot 1,0 meter).

De inspraakreacties van de Centrale Dorpenraad Landelijk Noord, de Stichting Durgerdam "Boos op Nieuw Oost" en de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer¹⁰ merken op dat de thans voorliggende compensatieprojecten verre van voldoende zijn. Deze reacties benadrukken dat het feitelijk effect van het verlies aan biotoop door IJburg (vooral biotoop 4 van 1 tot 4 meter diepte) veel groter zou zijn dan het verlies van ca. 260 ha onderwatermilieu door ophogen bij aanleg van het Eilandalternatief. Deze reacties stellen dat het oppervlak waar de geluidsbelasting groter is dan 50 dB(A) beter maatgevend zou zijn voor het verlies aan natuurwaarden. De Commissie wil hierover het volgende opmerken. Het is niet realistisch om het in het MER aangegeven gebied waar een geluidsbelasting voorkomt boven 50 dB(A) te beschouwen als verlies van het areaal van biotooptype 4, omdat de geluidsbelasting van tijdelijke aard is tijdens de aanleg van IJburg en omdat de grenswaarde van 50 dB(A) is gecalibreerd voor het menselijk oor en het zeer de vraag is of gemiddelde geluidsniveaus goed te gebruiken zijn als indicator voor verstoring van vogels. De Commissie heeft de indruk dat in het MER de grenswaarde van 50 dB(A) is aangehouden als indicator bij gebrek aan een beter criterium. Snelle fluctuaties in geluidsniveau bijvoorbeeld door heien zouden wel eens belangrijker kunnen zijn, vooral indien die onregelmatig voorkomen. Afgezien van het

⁹ Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen voor de besluitvorming over de Afwegingsnota woningbouwlocatie Amsterdam-IJburg, tweede fase, d.d. 24 maart 2000 uitgebracht aan het bestuur van de gemeente Amsterdam door de Commissie voor de m.e.r.

¹⁰ Inspraakreacties nr. 4, 5 en 6, bijlage 4.

voorgaande beschouwt de Commissie de aanleg van een aanzienlijk areaal aan biotooptypen 1, 2 en 3 binnen en buiten het plangebied als compensatie van het verlies aan biotooptype 4 als een ontwikkeling die voldoende positieve gevolgen heeft voor de vergroting aan variatie en gradiënten in het aquatisch milieu van het IJmeer die op haar beurt een verbetering van de waterkwaliteit in het IJmeer tot gevolg zal kunnen hebben.

2.2.2

Relatie tussen het Eilandenalternatief in het MER, het Model Eilanden in de Afwegingsnota en het planalternatief in de Concessienota

Op grond van art. 7.27, tweede lid Wm is het belangrijk dat er een rechtstreeks verband kan worden gelegd tussen het ontwerp-voornemen (planalternatief) in de Concessienota en de alternatieven in het MER¹¹. In de Concessienota staat (paragraaf 2.2.1, blz. 8) dat *voor de Concessienota qua ontwerp is uitgegaan van het voorkeursmodel Eilanden uit de Afwegingsnota (van mei 2000). Dit model vertoont grote overeenkomst met het in het MER uitgewerkte Eilandenalternatief. In ieder geval vallen de effecten van het Model Eilanden binnen de bandbreedte van het Eilandenalternatief.* Voor het te nemen besluit is het van groot belang om na te gaan of deze claim in de Concessienota te billijken is. Daartoe moet worden bezien welke verschillen bestaan tussen het Model Eilanden en het Eilandenalternatief en hoe belangrijk deze verschillen zouden kunnen zijn in de doorwerking naar de milieugevolgen. Bij vergelijking tussen het Model Eilanden en het Eilandenalternatief springen twee verschillen in het oog, te weten ten eerste de ligging van de geul tussen het Middeneiland en het Strandeiland en ten tweede het karakter van het Centrumgebied tussen het Haveneiland van de eerste fase en het Strandeiland en het Middeneiland van de tweede fase. In het geval van het Eilandenalternatief ligt de geul tussen het Middeneiland en het Strandeiland ter plaatse van het oostelijk uiteinde van de oergeul van het IJ. Landaanwinning ter plaatse van de oergeul zou kunnen betekenen dat meer slib zou moeten worden verwijderd en dat meer ophoogzand nodig is dan in het gebied ter weerszijde van de oergeul. In de opstelling van het MMA in het MER van 1996 voor de tweede fase was het een belangrijk uitgangspunt om ter plaatse van de oergeul geen land te winnen. Volgens het MER voor de Concessie tweede fase (paragraaf 9.2, blz. 128) zijn de inzichten ten aanzien van de oergeul als gevolg van nieuw onderzoek gewijzigd. Naar het oosten toe neemt de dikte van de weinig draagkrachtige afzettingen in de oergeul af. De omvang van de oergeul is ter plaatse van de tweede fase dusdanig afgenomen dat ophoging met zand mogelijk is en niet hoeft te leiden tot een veel groter te verwijderen slibvolume en op te brengen zandvolume. De ligging van de geul tussen het Middeneiland en het Strandeiland ten opzichte van de ligging van de oergeul van het IJ is dus niet van belang meer. Dit heeft ertoe geleid dat de geul tussen het Middeneiland en het Strandeiland zowel in het MMA+ als in het Model Eilanden niet meer zal samenvallen met de oostelijke uitloper van de oergeul maar enkele honderden meters ten zuiden daarvan komt te liggen. Blijft over het verschil in het karakter van het Centrumgebied. Dit verschil is op zich niet groot. Indien echter het Centrumgebied zou worden uitgevoerd als een afzonderlijk herkenbaar eiland of schiereiland tussen het Haven eiland en het Middeneiland en het Strandeiland, dan betekent dat een vergroting van de oeverlengte van de

¹¹ De betreffende tekst van de Wet milieubeheer luidt: *Het bevoegd gezag neemt een zodanig besluit evenmin, indien de gegevens die in het MER zijn opgenomen, redelijkerwijs niet meer aan het besluit ten grondslag kunnen worden gelegd in verband met aanmerkelijke wijziging van de omstandigheden waarvan bij het maken van het MER is uitgegaan.*

eilanden van de tweede fase alsmede een betere circulatie van het oppervlaktewater die de kwaliteit van het oppervlaktewater ten goede zal komen. In ecologisch opzicht is dat dus een meer milieuvriendelijke uitvoering.

Het voorgaande brengt de Commissie tot de conclusie dat de aanname dat de effecten van het Model Eilanden in de Concessienota vallen binnen de bandbreedte van de effecten van het Eilandentalternatief in het MER, redelijk is.

2.3 Overige opmerkingen over het MER en aanbevelingen voor de besluitvorming

De opmerkingen in deze paragraaf zijn niet van invloed op het hierboven gegeven positieve oordeel. De Commissie hoopt hiermee wel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming over de tweede fase van IJburg. De opmerkingen betreffen:

- ° In de Concessienota staat dat qua ontwerp is uitgegaan van het voorkeursmodel Eilanden uit de Afwegingsnota van mei 2000. In de Concessienota staan echter afbeeldingen van zowel dit Model (fig. 2.3) als van het MMA+ (fig.2.2). De verschillen tussen het Model Eilanden en het MMA+ zijn niet groot met uitzondering van de uitvoering van het Centrumgebied in de overgang met het Haveneiland die bij het MMA+ inderdaad meer milieuvriendelijk is in ecologisch opzicht dan bij het Model Eilanden omdat het Centrumgebied in het MMA+ als afzonderlijk eiland wordt uitgevoerd. Hoe de tweede fase er zal uitzien, zal blijken in de verdere uitwerking van de stedenbouwkundige planvorming en het evaluerend ontwerpen.
- ° Het MER bevat in hoofdstuk 8 twee tabellen met *vergelijking van de effecten van de verschillende alternatieven*. In de vergelijking zijn het MMA+ en het Model Eilanden niet opgenomen. De gebruiker van het MER moet zich daarom zelf een idee vormen hoe de (overigens goede) informatie in hoofdstuk 9 over het MMA+ vertaald kan worden in de vergelijking met de overige alternatieven. Het is onduidelijk waarom de tabellen in hoofdstuk 8 niet alle alternatieven omvatten.

De Commissie beveelt aan om deze vergelijking alsnog te maken ten behoeve van de verdere stappen in het evaluerend ontwerpen voor de tweede fase.

- ° De berekening van de *inundatiesnelheid voor de polder Strandeiland bij het ontstaan van een bres in de dijk* die staat in bijlage 7 is niet geheel juist. Voor een overlaat met een brede kruin luidt die formule:

$$Q = \mu B^{2/3} H (2 g H/3)^{1/2}$$

Een snelle berekening¹² met behulp van schattingen die zijn gebaseerd op een studie over een doorbraak in 1994 in het Zwin¹³ levert als resultaat dat het niet veel langer zal duren dan 1 uur voordat de deelpolder van 15 ha zal zijn volgelopen na het ontstaan van de bres.

De Commissie beveelt aan in het geval dat het Polderalternatief toch in beeld zou zijn als methode voor het landmaken van het Strandeiland de berekening van de inundatiesnelheid opnieuw uit te voeren met behulp van bovenstaande formule en studie.

¹² In de berekening is de contractie coëfficiënt μ gezien de zachte begrenzing van de bres gesteld op 1,0 en niet op 0,8 zoals in bijlage 7 bij het MER.

¹³ P.J. Visser, Breach growth in sand dikes. Dissertatie Technische Universiteit Delft, 1998.

- In enkele inspraakreacties¹⁴ is de opmerking gemaakt dat door de aanleg van IJburg het *waterbergend vermogen* in belangrijke mate wordt vermindert. In dit verband moet gewezen worden op de procentuele zeer kleine waarde van de vermindering binnen het watersysteem van het *Markermeer* waardoor de mogelijke peilverhogingen in het Markermeer ver binnen de normale fluctuaties vallen. Voor IJburg zelf is rekening gehouden met een mogelijke verhoging van de beschermende waterkeringen als de noodzaak daartoe zou blijken. Dit betekent dat er geen effect behoeft te zijn van IJburg op de waterbeheeraspecten van het Markermeer.
- In bijlage 6 bij het MER is een berekening gemaakt van de snelheid waarmee een *evacuatie* kan plaats vinden nadat in het geval van een calamiteit het gebied ontruimd zal moeten worden¹⁵. Voor het autoverkeer gaat deze berekening ervan uit dat alle rijstroken gebruikt kunnen worden voor uitgaand verkeer. De kruispunten zijn hiervoor niet ontworpen. Een capaciteit van 1800 personenauto-eenheden per uur is nogal optimistisch. De meeste autobezitters zullen hun auto willen meenemen, dus moeten zo'n 10 000 auto's het gebied zien te verlaten nog afgezien van de bezoekers. Bij een capaciteit van 1 000 auto's per rijstrook duurt de evacuatie dus minimaal 2,5 uur als IJburg eerste fase niet verstopt raakt door de verkeersstroom.
De Commissie beveelt de opstelling aan van een rampenplan tijdens de verdere ontwikkeling van IJburg.
- Wat betreft het bodemarchief is in het MER aangegeven dat fixatie optreedt door de ophoging met zand. De Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) merkt in haar inspraakreactie¹⁶ op dat bij dit effect in het MER geen rekening is gehouden met verstoring van het bodemarchief door de belasting en zetting van het op te brengen zandpakket.
De Commissie is niet overtuigd van de juistheid van deze opmerking. Zij beveelt aan om voor de concessieverlening nader aan te geven welke invloed de zandbelasting kan hebben op verstoring van het bodemarchief en welke betekenis de fixatie door afdekking met zand heeft op het al dan niet bewaard kunnen blijven van het bodemarchief onder het zandpakket.
- Verder wil de Commissie een opmerking maken over het aspect vervoer hoewel deze opmerking geen direct verband houdt met de besluitvorming over de concessie maar wel met de stedenbouwkundige inrichting van de tweede fase. Uit fig. 2.3 van de Concessienota en fig. 6.1 van het MER kan worden afgeleid dat de oostrand van het Strandeiland op 800 – 900 meter loopafstand komt te liggen van de dichtstbijzijnde tramhalte. Het is niet goed voor te stellen hoe bij een dergelijke afstand de ambitieuze doelstelling van 45 % openbaar vervoer in de modal split voor het externe verkeer kan worden gehaald. Dit heeft gevolgen voor de breedte en/of het aantal bruggen tussen de tweede en de eerste fase van IJburg.
- Hoewel niet van belang voor de besluitvorming over de concessie voor de tweede fase van IJburg, wil de Commissie tenslotte met het oog op toekomstige besluitvorming over de stedenbouwkundige ontwikkeling van IJburg nu reeds de aandacht vestigen op een ontwikkeling in de *Europese regelgeving op het gebied van de luchtkwaliteit*. Het betreft nieuwe luchtkwaliteitsnormen voor NO₂, SO₂, lood en fijn stof. De nieuwe *Europese*

¹⁴ Inspraakreacties 4,5 en 6, bijlage 4.

¹⁵ Dit heeft betrekking op het Polderalternatief in het geval van overstroming.

¹⁶ Reactie nr. 3, bijlage 4

richtlijnen inzake luchtkwaliteit van juli 1999 dienen uiterlijk in juli 2001 te zijn geïncorporeerd in de nationale wetgeving. Onderzoek door TNO van de meetgegevens afkomstig van het landelijk meetnet (stads- en straatstations en meetstations in de omgeving van autosnelwegen) maakt duidelijk dat de nieuwe normen voor luchtkwaliteit zoals die zullen gelden voor 2010 en daarna, strenger zullen zijn dan de huidige wettelijke normen. De huidige (maatgevende) wettelijke norm voor NO₂ in relatie tot de luchtverontreiniging veroorzaakt door het gemotoriseerde wegverkeer, wordt gegeven door het 98-percentiel van de uurlijkse NO₂-concentraties van een jaar, dat de grenswaarde van 135 µg/m³ niet mag overschrijden. De nieuwe maatgevende Europese norm voor NO₂ in 2010 blijkt de jaargemiddelde NO₂-concentratie in een *kalenderjaar* te zijn, die de grenswaarde van 40 µg/m³ niet mag overschrijden. In de praktijk zal bij het doorrekenen van toekomstscenario's voor jaargemiddelde concentraties van NO₂ een marge moeten worden aangehouden van circa 3 µg/m³ omdat bij het gebruik van de meerjarige meteorologische gegevens rekening dient te worden gehouden met de voor de verspreiding van luchtverontreiniging ongunstige kalenderjaren. Om dezelfde reden wordt momenteel voor het 98-percentiel voor NO₂ gewerkt met een toetswaarde van 120 µg/m³. Naar de huidige inzichten zal een toetswaarde voor NO₂ van 37 µg/m³ voor jaargemiddelde NO₂-concentraties bepalend zijn voor bouwplannen langs wegen. Deze nieuwe regelgeving heeft wellicht ook consequenties voor IJburg. Het is reeds bekend dat bij verschillende Vinex locaties problemen voorkomen met de overschrijdingsafstanden (tot 300 meter in sommige gevallen) die niet waren voorzien en die consequenties hebben voor het beschikbare bouwvolume of leiden tot extra kosten voor mitigerende maatregelen om de nieuwe norm te kunnen halen.

BIJLAGEN

bij het
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Concessie landaanwinning IJburg tweede fase

(bijlagen 1 t/m 4)

groth
12

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 juni 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Hoofdkantoor van de Waterstaat

Aan
de Voorzitter van de Commissie
voor de Milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	18 JUNI 2000
nummer :	
dossier :	1026-48
kopie naar :	Sc Bib/Pres/

Contactpersoon
drs. E.J.A. van der Boom
Datum
31 mei 2000
Ons kenmerk
HKW/R.2000/8082

Doorkiesnummer
070-3518359
Bijlage(n)
1 - 7 JUNI 2000
Uw kenmerk
-

Onderwerp
Aanvraag concessie/milieueffectrapport landaanwinning IJburg, tweede fase, in de gemeente Amsterdam.

Geachte heer,

Bij brief van 15 mei 2000, verzonden 23 mei 2000, hebben burgemeester en wethouders van Amsterdam mij verzocht te bevorderen dat op grond van de Wet van 14 juli 1904, Stb. 147, houdende bepalingen omtrent het ondernemen van droogmakerijen en indijkingen, concessie wordt verleend ten behoeve van de landaanwinning voor de tweede fase van de stadsuitbreiding IJburg, aan de oostrand van het IJmeer in de gemeente Amsterdam. Daarbij zijn tevens ingediend de in het kader van de milieueffectrapportage voor de landaanwinning opgestelde rapporten (milieueffectrapport IJburg, tweede fase, de nota Bijlagen en onderzoek ten behoeve van het milieueffectrapport en de samenvatting van het milieueffectrapport). De genoemde stukken zijn door mij op 24 mei 2000 ontvangen.

Overeenkomstig het bepaalde in de Wet milieubeheer wil ik u verzoeken mij advies uit te brengen over de rapporten die in het kader van de milieueffectrapportage voor de landaanwinning IJburg, tweede fase, zijn opgesteld. Daartoe treft u de rapporten met het verzoek om concessie bijgaand aan. Ter toelichting merk ik nog het volgende op.

Op grond van de Wet van 14 juli 1904 kan, op mijn voordracht, bij koninklijk besluit concessie worden verleend voor het ondernemen van een droogmakerij of indijking. Voordat over de verlening van een concessie besloten wordt dienen gedeputeerde staten van de provincie waarin het werk is gelegen mij advies uit te brengen over de aanvraag, waarbij zij toepassing dienen te geven aan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. In dat kader wordt de aanvraag voor belanghebbenden ter inzage gelegd. De terinzagelegging wordt bekend gemaakt in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen. Belanghebbenden worden daarbij in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen omtrent de aanvraag mondeling of schriftelijk kenbaar te maken.

Postadres: Postbus 20906, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres: Johan de Wittlaan 3

Telefoon (070) 351 80 80
Telefax 070-3519067
E-mail e.j.a.vdboom@hkw.rws.minvenw.nl

Bereikbaar met tramlijn 7 (Station CS) of tramlijn 8 (Station NS)

HKW/R 2000/6082

Het verzoek om concessie voor de landaanwinning IJburg, tweede fase, zal de hiervoor beschreven procedure doorlopen. In dat kader heb ik dit verzoek heden doorgezonden naar gedeputeerde staten van Noord-Holland. Aangezien ten behoeve van het verzoek en de besluitvorming omtrent de verlening van de concessie een milieueffectrapportage is uitgevoerd, zullen de in dat kader opgestelde rapporten tegelijk met het verzoek om concessie ter inzage worden gelegd.

De bedoelde stukken zullen van 15 juni tot en met 13 juli 2000 op een aantal daarvoor aangewezen plaatsen voor belanghebbenden ter inzage liggen. Op dinsdag 11 juli 2000 zal om 16.00 uur in het stadhuis te Amsterdam een hoorzitting plaatsvinden, waarin belanghebbenden zienswijzen over het verzoek om concessie en opmerkingen over de milieueffectrapportage naar voren kunnen brengen.

Op grond van de Wet milieubeheer kunt u uw advies omtrent het milieueffectrapport tot uiterlijk vijf weken na 13 juli 2000, derhalve tot 17 augustus 2000, uitbrengen. In verband met de vakantieperiode verleen ik u hierbij reeds uitstel tot 14 september 2000. Hierbij merk ik nog op, dat ik - en overigens ook de initiatiefnemer in verband met vakantie van de deskundigen - kan instemmen met een behandeling van uw concept-advies in de laatste week van augustus of eerste week van september.

Tot slot merk ik nog op, dat ik met het oog op de advisering door uw commissie de gemeente Amsterdam heb verzocht om de bijgaande stukken in 12-voud aan u toe te zenden.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE RIJKSWATERSTAAT,
voor deze,
het hoofd van de Stafdienst Bestuurlijk Juridische Zaken

mr. H.A. Kramer

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de terinzagelegging van het milieueffectrapport
in Staatscourant nr. 112 d.d. 14 juni 2000.

Inspraak Concessie/MER Iburg tweede fase

Gedurende de periode 15 juni tot en met 13 juli 2000 ligt de Concessienota en het Milieu-Effectrapport (MER) Iburg tweede fase ter inzage. De Concessie/MER doorloopt een inspraakprocedure overeenkomstig de Wet droogmakerijen en Indijkingen, de Wet milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht. Op grond hiervan wordt u in de gelegenheid gesteld tot en met laatstgenoemde datum uw zienswijze op de inhoud van de Concessie/MER kenbaar te maken.

Concessie/MER Iburg tweede fase

In september 1996 heeft de gemeenteraad van Amsterdam besloten Iburg te ontwikkelen. Realisatie van het bouwproject Iburg beoogt de overloop van Amsterdamse burgers naar groeiemeien tegen te gaan en de groei van de Amsterdamse bevolking op te vangen. Hiertoe worden in Iburg 18.000 woningen gebouwd, waarvan 8.500 in de eerste fase zijn gepland en 9.500 in de tweede fase. De landaanwinning voor Iburg eerste fase is in januari 1999 van start gegaan.

Nel als voor de eerste fase van Iburg, is voor de landaanwinning van de tweede fase ook een vergunning nodig, de zogenaamde concessie. De concessie bestaat uit een concessieaanvraag en een concessienota. De concessienota is een toelichting op de concessieaanvraag en beschrijft de ligging en globale inrichting van het concessiegebied. Bovendien geeft het een omschrijving van de aanleg van het land, waarbij wordt ingegaan op de waterstaatkundige veiligheid, het ontwerp van de waterkeringen en de techniek van het landmaken. Omdat het een landaanwinning betreft van meer dan 200 hectare is tevens een MER opgesteld. Het MER geeft inzicht in de (milieu)effecten van de verschillende mogelijkheden voor het landmaken van Iburg tweede fase.

Waar kunt u de Concessie/MER inzien?

De concessieaanvraag, de concessienota en het MER (inclusief bijlagen) Iburg tweede fase alsmede ter informatie het advies van de commissie voor de milieueffectrapportage over de Startnotitie MER Iburg tweede fase, de Richtlijnen voor het MER, opmerkingen naar aanleiding van de Startnotitie en de afwegingsnotitie, kunt u van 15 juni tot en met 13 juli 2000 gedurende de reguliere openingstijden inzien op de volgende locaties:

- het voorlichtingscentrum stadhuis Amsterdam, Amstel 1 in Amsterdam (8.30 - 17.00 uur);
- de milieudienst van de gemeente Amsterdam, Weesperplein 4, kamer 508 in Amsterdam (9.00 - 17.00 uur);
- het stadsdeelkantoor Zeeburg, Crugulusweg 5 in Amsterdam (8.30 - 15.30 en maandag 17.00 - 19.00 uur);
- het gemeentehuis van Diemen, D.J. den Hartoglaan 2 in Diemen (8.30 - 12.30 uur);
- het gemeentehuis van Muiden, Het Anker 2 in Muiden (8.30 - 12.30 uur);
- de (hoofd)vestigingen van de openbare bibliotheken in Amsterdam, Prinsengracht 587, Diemen, Wilhelminaplantssoen 126 en Muiden, Kazernesstraat 10, (reguliere openingstijden);
- de bibliotheek van het provinciehuis van Noord-Holland, Houtplein 33 in Haarlem (8.00 - 17.00 uur);
- de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland, Toeknaweg 7 in Haarlem (9.00 - 17.00 uur);
- de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied, Zuidervagenplein 2 in Lelystad (9.00 - 16.30 uur);
- de bibliotheek van het hoofdkantoor van Rijkswaterstaat, Johan de Wittlaan 3 in Den Haag (9.00 - 17.00 uur);
- de bibliotheek van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, Plesmanweg 1 in Den Haag (9.00 - 17.00 uur).

Hoe kunt u inspreken?

U kunt zowel schriftelijk als mondeling op de Concessie/MER Iburg tweede fase reageren. Uw schriftelijke inspraakreactie dient u uiterlijk 13 juli 2000 te sturen naar:

Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat
Concessie/MER Iburg tweede fase
Kneuterdijk 6
2514 EN Den Haag

Indien u dat wenst, kunt u verzoeken om vertrouwelijke behandeling van uw persoonlijke gegevens.

Uw mondelinge reactie kunt u kenbaar maken tijdens een openbare hoorzitting, die plaatsvindt op:

dinsdag 11 juli 2000 Amsterdam
in het stadhuis (zaal 0.235)
Amstel 1

De hoorzitting begint om 16.00 uur (zaal open om 15.30 uur). Indien u van deze inspraakmogelijkheid gebruik wilt maken, wordt u verzocht dit vóór 8 juli 2000 aan het inspraakpunt Verkeer en Waterstaat kenbaar te maken.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat bundelt alle reacties en stuurt deze onder andere naar de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, de commissie voor de milieueffectrapportage (commissie mer) en de Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland. Na inspraak en advies van de commissie mer over het MER en van de GS van de provincie Noord-Holland over de concessienota, de concessieaanvraag en het MER, wordt de definitieve Concessie en het MER naar verwachting begin 2001 respectievelijk verleend en vastgesteld.

Zo spoedig mogelijk na afloop van de inspraaktermijn kunt u de door het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat ontvangen inspraakreacties inzien op de locaties waar momenteel de Concessie/MER ter inzage ligt.

Nadere informatie

Voor het aanvragen van een exemplaar van de Concessie/MER Iburg tweede fase kunt u contact opnemen met het Projectbureau Iburg, telefoon (020) 621 42 64. Voor meer informatie over de inhoud van de Concessie/MER kunt u contact opnemen met de heer R. van Doorn, telefoon (020) 650 18 94, van het ingenieursbureau Amsterdam of met de heer R.M. de Jong, telefoon (023) 514 37 41, of de heer J.H. Eikelenboom telefoon (023) 514 39 78, van de provincie Noord-Holland.

Voor inlichtingen over de inspraakprocedure kunt u zich wenden tot het inspraakpunt Verkeer en Waterstaat, telefoon (070) 361 87 78.

Inspraakpunt
Verkeer en Waterstaat

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van B & W van gemeente Amsterdam

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat, voor deze Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Besluit: concessieverlening voor de landaanwinning

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C13.0

Categorie Besluit m.e.r. 1994 zoals gewijzigd bij Besluit van 7 mei 1999: C13.0

Activiteit: landaanwinning voor de tweede fase van de woningbouwlocatie IJburg in het IJmeer, gemeente Amsterdam

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 28 mei 1999

richtlijnenadvies uitgebracht op: 13 augustus 1999

richtlijnen vastgesteld: 20 september 1999

kennisgeving MER: 28 mei 2000

toetsingsadvies uitgebracht: 15 september 2000

Bijzonderheden: De besluitvorming met behulp van m.e.r. over de landaanwinning voor de tweede fase van de woningbouwlocatie IJburg in het IJmeer vormt een stap in een lange reeks van besluiten over de realisatie van de locatie. Deze m.e.r. is de vijfde m.e.r. in deze reeks. De eerste m.e.r. (projectnummer 112) werd uitgevoerd voor de Nota van Uitgangspunten voor de gehele locatie die toen nog Nieuw Oost heette. Vervolgens werden m.e.r.'s gestart voor de besluitvorming voor de planologische inpassing van de eerste en de tweede fase van IJburg (projectnummers 122 en 629) en de concessieverlening voor het land maken voor de eerste fase (projectnummer 788). Daarnaast heeft Amsterdam besloten om het principe van m.e.r. ook toe te passen in de beoordeling van milieu-informatie ten behoeve van vervolgbesluiten o.a. in de sfeer van de stedenbouwkundige ontwikkeling van delen van de eerste en de tweede fase. Dit proces dat door Amsterdam wordt aangeduid met *évaluerend ontwerpen* heeft ertoe geleid dat het milieubelang in alle genoemde besluiten een volwaardige rol heeft kunnen spelen en steeds deel uitmaakte van het voortschrijdende ontwerp van de locatie.

In de concessieverlening voor de eerste fase van IJburg (d.d. 7 februari 1997) is geen evaluatieprogramma vastgesteld. Met het oog hierop beveelt de Commissie aan om in de concessieverlening voor de tweede fase een evaluatieprogramma vast te stellen dat van toepassing is op zowel de eerste als op de tweede fase van IJburg.

In de toetsing van het MER heeft de Commissie voor de m.e.r. op grond van artikel 7.27, tweede lid nagegaan of er een rechtstreeks verband kan worden gelegd tussen het ontwerp-voornemen (planalternatief) in de Concessienota en (één van) de alternatieven in het MER. De Commissie heeft dit gedaan omdat er verschillen zijn tussen het planalternatief in de Concessienota en het in het MER beschreven Eilandalternatief dat daarmee de meeste overeenkomst vertoont. De Commissie komt tot de conclusie dat de aannames in de Concessienota dat de effecten van het planalternatief in de Concessienota vallen binnen de bandbreedte van de effecten van het Eilandalternatief in het MER, redelijk is.

Samenstelling van de werkgroep:

prof.dr.ir. E.W. Bijker

ir. H.S. Buijtenhek

ir. M.M.U. van Dis (voorzitter)
G.F.W. Herngreen
drs. J.H. Hoogendoorn
dr. H. Nieboer
ir. J. Termorshuizen

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	2000-07-09	Nederlands Genootschap van Insprekers	Diemen	2000-07-19
2.	2000-07-03	Coöperatieve Producentenorganisatie Nederlandse Vissersbond IJsselmeer U.A.	Amsterdam	2000-07-19
3.	2000-07-11	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	2000-07-19
4.	2000-07-11	Centrale dorpenraad landelijk noord	Ransdorp, Amsterdam	2000-07-19
5.	2000-07-11	Stichting Durgerdam, Boos op Nieuw Oost	Durgerdam, Amsterdam	2000-07-19
6.	2000-07-18	Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer	Edam	2000-07-19